

Nieuwsbrief - EHRC Updates 2025-10

Nummer 10, 2025

Redactie: J.H. Gerards, H. Morre, J. Krommendijk, S. Lambrecht, P. Ölçer, B. Aarrass, L.E. Burgers, P. Cannoot, L.R. Glas, C. Mak, D.A.G. van Toor en C. Van de Graaf.

INHOUDSOPGAVE

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0515JUD000379522](#) 15-05-2025

Versaci t. Italië, EHRM 15 mei 2025, nr. 3795/22

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0515JUD003008513](#) 15-05-2025

Seksimp Group Srl t. Moldavië, EHRM 15 mei 2025, nr. 30085/13

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0513JUD003705522](#) 13-05-2025

Spitera t. Malta, EHRM 13 mei 2025, nr. 37055/22

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0513JUD005629721](#) 13-05-2025

Sadomski t. Polen, EHRM 13 mei 2025, nr. 56297/21

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0513JUD001243222](#) 13-05-2025

Radelić t. Kroatië, EHRM 13 mei 2025, nr. 12432/22

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD004830221](#) 06-05-2025

Demirci t. Hongarije, EHRM 6 mei 2025, nr. 48302/21

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD004573521](#) 06-05-2025

Bayramov t. Azerbeidzjan, EHRM 6 mei 2025, nr. 54735/21

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD005285418](#) 06-05-2025

L.F. e.a. t. Italië, EHRM 6 mei 2025, nr. 52854/18

[Europees Hof voor de Rechten van de Mens,](#)

[ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD001395920](#) 06-05-2025

Jewish Community of Thessaloniki t. Griekenland, EHRM 6 mei 2025, nr. 13959/20

Hof van Justitie van de Europese Unie

Hof van Justitie van de Europese Unie, ECLI:EU:C:2025:358 15-05-2025

Melbán en Sergamo, HvJ EU 15 mei 2025, gev. zaken C-623/23 en C-626/23

Hof van Justitie van de Europese Unie, ECLI:EU:C:2025:322 08-05-2025

Baralo, HvJ EU 8 mei 2025, zaak C-530/23

Annotatie

Tsulukidze en Rusulashvili t. Georgië (EHRM, 44681/21) – Kan onpartijdigheid rechter in het geding komen vanwege partijdigheid assistent?

J.E. Soeharno

Annotatie

Procureur de la République (HvJ EU, C-763/22) – Voorrangsbepalingen bij botsende uitleverings-/overleveringsverzoeken. Doeltreffend beroep

R.L.M. Klomberg, A.J. de Vries en D.M. Nidel

ANNOTATIE

Tsulukidze en Rusulashvili t. Georgië (EHRM,44681/21) – Kan onpartijdigheid rechter in het geding komen vanwege partijdigheid assistent?

J.E. Soeharno

1. Dit unaniem (inmiddels finaal geworden, door de vijfde sectie van het hof gewezen) arrest is van groot belang voor de praktijk. Op basis van dit arrest kan namelijk de onpartijdigheid van de rechter in het geding komen vanwege de schijn van partijdigheid van diens assistent.
2. Ter voorkoming van misverstanden: van enige beïnvloeding door deze assistent op het rechterlijk besluitvormingsproces was niet gebleken (par. 55). De *schijn* volstond: het Hof oordeelde dat er bij de verzoekers een legitieme angst voor partijdigheid bestond omdat: (1) de assistent van de rechter de dochter was van de advocaat van de wederpartij en (2) de assistent in Georgië een tamelijk vergaand takenpakket heeft, waaronder de voorbereiding van de zitting en het concipiëren van conceptuitspraken. Omdat er voor de procespartij in dat geval geen ander instrument voor handen was dan wraking van de rechter, had de rechter met succes moeten worden gewraakt, aldus het Hof. Dat de wrakingskamer deels uit dezelfde rechters bestond als in de combinatie waarin de betrokken rechter zat – de combinatie werd bovendien in zijn geheel gewraakt – hielp ook niet.
3. Het Hof bevestigt hiermee de lijn van Opinie no. 22 van de Consultative Council of European Judges (CCJE) van 7 november 2019 over rol van rechterlijke assistenten. Voor zover zij betrokken zijn bij de uitvoering van rechterlijke taken moeten zij volgens de CCJE voldoen aan de “highest professional and ethical standards and thereby help to build high public trust in judicial institutions” (artikel 19). Daarbij benadrukt de CCJE dat *dezelfde* eisen voor verschoning moeten worden gesteld aan assistenten als aan rechters en dat er een mogelijkheid zou moeten zijn om de assistent te wraken. Artikel 55 (geciteerd door het hof in par. 28) luidt:

“The parties coming to court will expect impartiality not only from the judge hearing their case but also from a judicial assistant supporting the judge working on the case. Therefore,

judicial assistants have a duty to reveal any conflict of interest. Moreover, member States should consider introducing rules demanding that judicial assistants recuse themselves according to the same criteria as apply to the recusal of a judge. The CCJE recommends that member States consider introducing regulation allowing parties to challenge the participation of a judicial assistant.”

4. Om dat meteen toe te passen op Nederland: assistenten hebben, net als kennelijk in Georgië, een verregaand takenpakket en kunnen bijvoorbeeld betrokken zijn bij de zittingsvoorbereiding en het concipiëren van conceptuitspraken.[1] Ik ga hierna uit van de situatie dat assistenten een dergelijke rol vervullen.

5. Toch bestaat ook in Nederland geen mogelijkheid om, in dat geval, de assistent te wraken. Pogingen daartoe – die zijn niet gering, meestal gaat het om de griffier – stranden stevast omdat in Nederland alleen behandelend rechters kunnen worden gewraakt (zie bijvoorbeeld artikel 36 Rechtsvordering). Overigens bestaat in de arbitrageprocedure wel de mogelijkheid om de secretaris van het scheidsgerecht te wraken (artikel 1035a Rechtsvordering).

6. In materieel opzicht gaat het beter. De verschoningseisen zijn in Nederland weliswaar niet gelijk voor assistenten en rechters, maar de *Leidraad onpartijdigheid en nevenfuncties van de rechter* 2014 heeft op belangrijke punten wel oog voor gerechtsambtenaren. Verder bestaat hier, met de invoering van de nieuwe gedragscode voor de rechtspraak in 2024 (die ook geldt voor assistenten), een meldingsplicht voor gerechtsambtenaren voor betrokkenheid bij een procedure (pagina 26 van de Gedragscode Rechtspraak 2024). Hoe vervolgens intern met die melding wordt omgegaan is overigens weer minder strak geregeld.

7. De vraag kan gesteld worden of dit arrest niet wat ver gaat. Zo vraagt de Georgische regering – tevergeefs – aandacht voor het feit dat automatische diskwalificatie van een rechter vanwege familiebanden van de assistent een zware wissel trekt op een relatief kleine jurisdictie (par. 57). Deze zorg verdient echter om drie redenen relativering.

8. In de eerste plaats merkt het hof op dat de Georgische Hoge Raad “failed to elucidate the circumstances of her involvement, thereby failing to dispel the applicants’ doubts concerning the impartiality of Judge” (par. 58). Dat betekent dat er dus – anders dan de Georgische regering meende – geen sprake is van *automatische* diskwalificatie, maar ruimte is voor uitleg. Die uitleg mag niet neerkomen op de bezwering dat de assistent geen invloed heeft uitgeoefend (par. 8, 10, 41, 55) maar moet concreet zijn: welke werkzaamheden had de assistent nu precies in deze zaak? Het is immers ook denkbaar – net als in Nederland – dat een gerechtsambtenaar geen (quasi)rechtelijke taak vervult.

9. Daarmee samenhangend gaat het er – in de tweede plaats – om welke *interne* procedures er

zijn binnen de rechtspraak om de onpartijdigheid van assistenten te waarborgen (par. 48). Ofwel: hoe ziet de interne organisatie van de rechtspraak eruit? Het arrest laat mijns inziens ruimte voor, bijvoorbeeld, de situatie dat (i) de assistent de relatie met haar vader moest melden en heeft gemeld, en (ii) er vervolgens op basis van een vaste procedure intern is gekeken en is beoordeeld of deze situatie tot niet-betrokkenheid moest leiden. Een dergelijke procedure zou de legitieme angst voor partijdigheid kunnen wegnemen.

10. In de derde plaats lijken specifieke omstandigheden van het geval een rol te hebben gespeeld. Het hof wijst er veelvuldig op dat het hier gaat om een advocaat *in dienstbetrekking*; die hiërarchisch was ondergeschikt aan de cliënt, en die bovendien een actieve rol lijkt te hebben gespeeld in het ontslag waartegen de verzoekers in rechte wilden opkomen (par. 7, 13, 37, 58). Het gaat dus niet om een 'normale' advocaat die – gelet op diens wettelijke onafhankelijkheid (artikel 10a Advocatenwet) – in beginsel niet met de cliënt vereenzelvigd mag worden (artikel 18 *Basic Principles on the Role of Lawyers*). In deze zaak was de advocaat sterk verweven met de cliënt en met de zaak. Het is begrijpelijk dat dat bijdraagt aan de genoemde legitieme angst.

11. Maar ook met deze relativeringen zijn de praktische implicaties van dit arrest groot. Net als in Nederland verwacht ik niet dat de regelgeving in veel Europese landen voldoet aan de eisen van dit arrest. Weinig landen zullen de verschoningscriteria van rechters en assistenten hebben gelijkgeschakeld, laat staan een zelfstandige wrakingsprocedure hebben voor deze assistenten.

12. Er is dus werk aan de winkel voor de Nederlandse rechtspraak. Concreet betekent dit dat de genoemde Leidraad onpartijdigheid 2014 scherper op assistenten moet worden toegespitst zodat de interne verschoningscriteria materieel gelijk worden voor rechters en assistenten. Daarbij is het aanbevolen dat Nederland wraking van assistenten – griffiers in het bijzonder – bij wet regelt, zoals bij arbitrage reeds het geval is.

Prof. mr. dr. J.E. Soeharno

Universiteit van Amsterdam

De Brauw Blackstone Westbroek N.V.

[1] Nina Holvast, *In the shadow of the judge: the involvement of judicial assistants in Dutch district courts*. UvA 2017).

ANNOTATIE

Procureur de la République (HvJ EU, C-763/22) – Voorrangsbeslissingen bij botsende uitleverings-/overleveringsverzoeken. Doeltreffend beroep***R.L.M. Klomberg, A.J. de Vries en D.M. Nidel***

1. In een systeem van strafrechtelijke samenwerking tussen staten – zoals dat bestaat binnen de Europese Unie, maar ook tussen lidstaten van de Unie en derde landen – kan samenloop ontstaan tussen verzoeken om samenwerking. Ook in het kader van uitlevering en overlevering kan daarvan sprake zijn. Kort gezegd, overlevering betreft de overbrenging van een opgeëiste persoon ten behoeve van strafvervolging of de tenuitvoerlegging van een straf tussen lidstaten van de EU op basis van het Kaderbesluit betreffende het Europees arrestatiebevel (hierna: EAB).[1] Overlevering heeft de klassieke uitlevering – die gebaseerd is op bi- of multilaterale verdragen tussen soevereine staten – tussen EU-lidstaten vervangen, maar blijft in de relatie met derde landen relevant.[2] Het kan voorkomen dat tegen dezelfde persoon zowel een EAB wordt uitgevaardigd als een uitleveringsverzoek wordt gedaan. In geval van zo een samenloop dient de uitvoerende c.q. aangezochte staat te beslissen welk verzoek voorrang krijgt.[3]

Het onderhavige arrest is gewezen tegen de achtergrond van samenloop in Spanje tussen een Zwitsers uitleveringsverzoek en een later Frans EAB.[4] Het EAB werd uitgevaardigd nadat de Franse autoriteiten bekend werden met de aanhouding in Spanje van de opgeëiste persoon – die de Franse nationaliteit had – en diens verzet tegen de uitlevering naar Zwitserland.[5] De opgeëiste persoon werd in Frankrijk vervolgd voor het deelnemen aan een criminele organisatie en het namaken en vervalsen van betaalkaarten en gaf aan daar te lande aanwezig te willen zijn voor zijn strafproces.[6] In Spanje moest besloten worden of voorrang gegeven werd aan het uitleveringsverzoek of aan het EAB. In lijn met de Spaanse nationale wetgeving lag de verantwoordelijkheid voor deze beslissing bij de Spaanse ministerraad, die heeft besloten tot uitlevering aan Zwitserland.[7] Vervolgens heeft de Franse rechter een prejudiciële vraag gesteld aan het Hof van Justitie, omdat het volgens hem in strijd is met het Kaderbesluit 2002/584 de bevoegdheid omtrent de beslissing over samenloop toe te kennen aan een regeeringsorgaan in plaats van aan een rechterlijke autoriteit, zeker gelet op het

ontbreken van een doeltreffende voorziening in rechte tegen de beslissing van de Spaanse ministerraad.[8]

2. Het onderhavige arrest is niet de eerste uitspraak die het Hof van Justitie wijst over de verhouding tussen uit- en overlevering. In *Petruhhin* en *Pisciotti* heeft het Hof reeds voorgeschreven dat wanneer een derde land om uitlevering verzoekt van een EU-burger die zich buiten zijn staat van nationaliteit bevindt, de justitiële autoriteiten van die staat de mogelijkheid moeten hebben om tegen hun onderdaan een EAB uit te vaardigen.[9] Dat EAB zal uitgevaardigd worden voor de vervolging van hetzelfde feit als waar uitlevering voor is verzocht. Uit *Pisciotti* volgt voorts dat in geval van samenloop van een uitleveringsverzoek en een EAB ten behoeve van hetzelfde feit voorrang gegeven moet worden aan het EAB.[10] Onderhavige zaak *Procureur de la République* betreft echter een andere situatie dan *Petruhhin* en *Pisciotti*. Weliswaar is tegen dezelfde persoon gevraagd om uit- én overlevering, maar wel, zoals door de AG is aangenomen in zijn conclusie, voor verschillende feiten.[11] Dit maakt dat het Hof niet terugvalt op de automatische voorrangsregel uit zijn eerdere rechtspraak, maar, mede in het licht van de regels en bewoordingen die in het EAB-Kaderbesluit zijn opgenomen, uiteenzet welke autoriteit – een onafhankelijke en onpartijdige gerechtelijke autoriteit of de executieve? – de voorrangsbeslissing mag nemen en of daartegen beroep in rechte open moet staan.

3. De term ‘rechterlijke bevoegde autoriteit’ doet de lezer waarschijnlijk denken aan rechtspraak over welke autoriteit bevoegd is om een Europees arrestatiebevel uit te vaardigen[12] of welke autoriteit bevoegd is tot het inzien van locatie- en verkeersgegevens.[13] Het gaat in dit arrest echter om een andere vraag, namelijk welke autoriteit bevoegd is om te bepalen over de samenloop van een verzoek tot uitlevering en bevel tot overlevering. Art. 16, derde lid, van het Kaderbesluit rept, in tegenstelling tot het eerste lid van datzelfde artikel, van een ‘bevoegde autoriteit’ en niet een ‘rechterlijke bevoegde autoriteit’. Dat begrip is aldus niet beperkt tot rechterlijke autoriteiten, maar omvat ook autoriteiten van de uitvoerende macht. Het Hof stelt deze twee begrippen dan ook niet gelijk.[14] Het Hof gaat ervan uit dat de EU-wetgever expliciet dit onderscheid heeft willen maken, omdat hij daarmee tegemoet wil komen aan de fundamenteel verschillende aard van de uitleverings- en overleveringsprocedure.

De beslissing over samenloop behelst relevante overwegingen omtrent zowel uit- als overlevering. Waar overlevering een gerechtelijke beslissing betreft op basis van een systeem van wederzijdse erkenning tussen rechterlijke autoriteiten, spelen diplomatieke en politieke overwegingen en wederkerigheid tussen staten een belangrijke rol bij de beslissing over uitlevering.[15] De bevoegde autoriteit dient op grond van art. 16, derde lid, Kaderbesluit bij een beslissing over samenloop rekening te houden met alle omstandigheden als benoemd in

het eerste lid van dit artikel, met name de ernst van de strafbare feiten, de plaats waar zij zijn gepleegd, en de data van het EAB en het uitleveringsverzoek. Dit vereist ook dat rekening wordt gehouden met de bepalingen van het onderliggende uitleveringsverdrag. Omdat de beoordeling van samenloop meer behelst dan een gerechtelijke beslissing, acht het Hof het noodzakelijk dat een orgaan van de uitvoerende macht hiertoe bevoegd kan zijn op grond van nationaal recht.[16] In dit oordeel gaat het Hof mee met de AG.[17]

4. Een vervolgvraag is of een beroep in rechte open moet staan tegen de voorrangsbepaling. Het Hof antwoordt bevestigend en onderbouwt zijn oordeel door te stellen dat de voorrangsbepaling, in elk geval in potentie, vergaande invloed heeft op de rechtspositie van de betrokkene en daarom in rechte aan te vechten moet zijn voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter. Dit komt met name doordat de uitleveringsprocedure niet onder het Unierecht valt en dus mogelijk niet met de nodige waarborgen is omkleed die zien op de fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene.[18]

Hoewel de bevoegde autoriteit een zekere beoordelingsmarge toekomt, moet daarbinnen rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkene, in het bijzonder met de specifieke omstandigheden genoemd in art. 16, eerste lid, van het EAB Kaderbesluit.[19] De betrokkene heeft op basis van art. 47 Handvest het recht om niet te worden onderworpen aan een beslissing die met miskenning van deze beoordelingsmarge is genomen, en dus moet deze persoon de mogelijkheid krijgen om een doeltreffend beroep in rechte in te stellen.[20] Dit beroep moet kunnen plaatsvinden vóór de tenuitvoerlegging van het EAB of het uitleveringsverzoek en de rechterlijke autoriteit moet kunnen toetsen of bij de beslissing rekening is gehouden met de criteria in art. 16, derde lid, Kaderbesluit.[21]

Onzes inziens past dit oordeel en de onderbouwing in een (bredere) jurisprudentielijn van het Hof van Justitie waarin effectieve rechtsbescherming tegen inmenging in EU fundamentele rechten en vrijheden als cruciaal scharnier van grensoverschrijdende samenwerking in strafzaken wordt gepositioneerd. Voor samenwerking binnen de EU kan bijvoorbeeld worden gewezen op de bestendige rechtspraak van het Hof over rechtsbescherming tegen de uitvaardiging van een EAB of een EOB.[22] Het arrest *Procureur de la République* trekt de hoofdgedachte van deze jurisprudentielijn door naar het uitleveringsrecht.

Hoewel het Hof aangeeft dat – los van de uitkomst van de beslissing over voorrang – een doeltreffende voorziening in rechte moet bestaan, volgt uit de overige overwegingen dat het Hof met name benadrukt dat deze bescherming van belang is in het geval dat besloten wordt de betrokkene uit te leveren. Het Hof onderstreept dat voorrang verlenen aan het uitleveringsverzoek er namelijk toe leidt dat de betrokken persoon uit de Unie verwijderd wordt en daarna in principe niet langer de bescherming van het Unierecht geniet.[23] In de

context van uitlevering moet daarbij primair worden gedacht aan de fundamentele rechten en vrijheden op grond van het Handvest.[24] Verwijdering uit de Unie middels uitlevering kan grote gevolgen hebben, aangezien het geen gegeven is dat in derde landen gelijkwaardige fundamentele rechtenstandaarden gelden als binnen de EU. Het Hof van Justitie lijkt op dit punt een vergelijkbare redenering te hanteren als in *Petruhhin* en *Pisciotti*. Hoewel die arresten – zoals eerder benoemd – een andere ‘smaak’ van samenloop betreffen, klinkt ook in die oordelen door dat het Hof de rechten en vrijheden van EU-burgers tracht te beschermen in de context van strafrechtelijke samenwerking met derde landen.[25]

5. Als laatste punt staan wij stil bij de vraag of Nederland voldoet aan de vereisten die in *Procureur de la République* door het Hof van Justitie zijn gesteld. Het ligt wellicht in de lijn der verwachting dat eenzelfde bepaling als art. 16 Kaderbesluit gecodificeerd is in de Overleveringswet, maar dat is niet het geval. Hoewel in art. 26, derde lid, Overleveringswet de samenloop van meerdere EAB's wordt geregeld – waarbij de factoren waar de officier rekening mee moet houden in zijn of haar keuze in lijn zijn met de factoren zoals benoemd in het Kaderbesluit – wordt niet ingegaan op de samenloop tussen uitleverings- en overleveringsverzoeken. Die situatie is wel geregeld in art. 35 Uitleveringswet. Het tweede lid van die bepaling vereist dat, indien de uitlevering en overlevering zien op hetzelfde feit, voorrang wordt gegeven aan de overlevering, en de Minister van Justitie de uitlevering weigert. Het derde lid bepaalt dan dat in alle overige gevallen – dus ook in het geval dat de verzoeken ieder over een ander feit gaan – het eerste lid van overeenkomstige toepassing is. Dat betekent dat de Minister beslist over de samenloop, rekening houdende met de factoren die ook gelden bij samenloop van EAB's: de (meerdere of mindere) ernst van de feiten, de plaats(en) waar de feiten zijn begaan, de tijdstippen waarop de verzoeken zijn gedaan, de nationaliteit van de opgeëiste persoon, en de mogelijkheid om, na de over- of uitlevering naar de uitvaardigende c.q. verzoekende staat, de opgeëiste persoon vanuit daar weer ter beschikking te stellen aan een andere staat die ook een verzoek tot over- of uitlevering heeft verzonden.

Bezien vanuit het perspectief van het Hof van Justitie wordt met deze bepalingen voldaan aan de vereisten uit *Procureur de la République*: de beslissing wordt genomen door een instantie van de uitvoerende macht, namelijk de Minister van Justitie. Ook staat tegen deze beslissing een rechtsmiddel open. In lijn met het Nederlandse systeem van rechtsbescherming bestaat de mogelijkheid om een kort geding aan te spannen tegen de beslissing van de Minister.[26] Zo een kort geding zal dienen bij de voorzieningenrechter in Den Haag, die zal toetsen of de Minister in redelijkheid tot zijn beslissing kon komen. De uitspraak van het Hof van Justitie vraagt onzes inziens dus niet om wijzigingen in het Nederlandse overleverings- en uitleveringssysteem.

mr. R.L.M. Klomberg – docent-promovenda bij het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen aan de Universiteit Utrecht en het Utrechtse Centrum voor Regulering en Handhaving in Europa (RENFORCE).

mr. dr. A.J. de Vries – universitair docent bij het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen aan de Universiteit Utrecht en het Utrechtse Centrum voor Regulering en Handhaving in Europa (RENFORCE).

D.M. Nidel LLM – promovenda en docent bij het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen aan de Universiteit Utrecht en het Utrechtse Centrum voor Regulering en Handhaving in Europa (RENFORCE).

[1] Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten (*PbEU* 2002, L 190; hierna: Kaderbesluit 2002/584).

[2] Vgl. A.J. de Vries, 'De opmars van het uitleveringsrecht in de rechtspraak van het Hof van Justitie – het arrest *Pisciotti* nader beschouwd in het licht van eerdere Europese jurisprudentie en de Nederlandse uitleveringspraktijk', *NtER* 2018, nr.7/8, p. 234.

[3] Kaderbesluit 2002/584, art. 6 en 7.

[4] *Procureur de la République*, HvJ EU 20 maart 2025, zaak C-736/22, ECLI:EU:C:2025:199, *EHRC Updates* 2025/65, punten 9 en 10.

[5] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 10.

[6] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 8.

[7] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punten 11 en 12.

[8] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 16.

[9] *Petruhhin*, HvJ EU (GK) 6 september 2016, zaak C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, NJ 2017/391 m.nt. Klip, punt 50; *Romano Pisciotti t. Bundesrepublik Deutschland*, HvJ EU (GK) 10 april 2018, zaak C-191/16, ECLI:EU:C:2018:222, *RvdW* 2018/880, punt 51.

[10] *Pisciotti*, reeds aangehaald, punt 54.

[11] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, Conclusie van Advocaat Generaal Emiliou, punt 40.

[12] Zie hierover *OG & PI (Parquet de Lübeck)*, HvJ EU (GK) 27 mei 2019, zaak C-508/18 en C-82/19, ECLI:EU:C:2019:456, *NJB* 2019/1665.

[13] Zie het recente en belangrijke arrest *CG t. Bezirkshauptmannschaft Landeck*, HvJ EU (GK) 4 oktober 2024, zaak C-548/21, ECLI:EU:C:2024:830, *RvdW* 2025/385.

[14] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 31.

[15] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 38.

[16] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 41.

[17] *Procureur de la République*, Conclusie van Advocaat Generaal Emiliou, punt 68.

[18] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 52, en Conclusie van Advocaat-Generaal Emiliou, punt 91.

[19] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 45.

[20] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 46.

[21] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 50.

[22] *OG & PI*, reeds aangehaald; *Gavanozov II*, HvJ EU 11 november 2021, zaak C-852/19, ECLI:EU:C:2021:902, *EHRC Updates* 2021/298 m.nt. Lestrade.

[23] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 52.

[24] *Procureur de la République*, reeds aangehaald, punt 52.

[25] *Petruhhin*, reeds aangehaald, punten 47 en 49; *Pisciotti*, reeds aangehaald, punten 45 en 48. Vgl. A.J. de Vries, 'De opmars van het uitleveringsrecht in de rechtspraak van het Hof van Justitie – het arrest *Pisciotti* nader beschouwd in het licht van eerdere Europese jurisprudentie en de Nederlandse uitleveringspraktijk', *NtER* 2018, nr.7/8, p. 237; V.H. Glerum, 'Bescherming van een onderdaan van een andere lidstaat tegen uitlevering aan een derde land – Zaak C-182/15, *Aleksei Petruhhin*', *SEW* 2017, nr. 4, p. 173; M. João Costa, 'The emerging EU extradition law. *Petruhhin* and beyond', *New Journal of European Criminal Law* 2017, nr. 2, p. 196.

[26] Zie V.H. Glerum en N. Rozemond, 'Uitlevering' in: R. van Elst en E. van Sliedregt, *Handboek internationaal strafrecht* (Kluwer 2022) p. 212-213.

RECHTSPRAAK

Melbán en Sergamo, HvJ EU 15 mei 2025, gev. zaken C-623/23 en C-626/23

In Spanje kunnen moeders vanwege gemiste carrièrekansen door kinderopvang een pensioentoeslag krijgen, maar vaders niet. Het HvJ EU overweegt dat mannen die de kinderopvang op zich hebben genomen zich in een vergelijkbare positie bevinden als vrouwen die dit doen. Er is daardoor direct onderscheid op grond van geslacht. Daarvoor is op grond van richtlijn 7/79/EEG geen rechtvaardiging mogelijk. Zo'n rechtvaardiging kan hier ook niet worden gevonden in de mogelijkheid van positieve actie van art. 23 Hv, omdat een pensioentoeslag niet als zodanig de ongelijkheidsproblemen tijdens de beroepsloopbaan oplost.

Per 1 juli 2021 heeft UV (vader van twee kinderen) een ouderdomspensioen toegekend gekregen. In 2022 heeft UV de bevoegde instantie (INSS) gevraagd om een pensioentoeslag te kunnen verkrijgen met het oog op het verkleinen van de genderkloof. Dit verzoek is afgewezen. Wel toegewezen is het verzoek van de moeder van de twee kinderen om een vervroegd ouderdomspensioen en een pensioentoeslag daarop. UV heeft hierover geprocedeerd met de stelling dat de onderliggende regelgeving discrimineert op grond van geslacht. In de gevoegde zaak speelt een vergelijkbaar feitencomplex. In beide zaken zijn prejudiciële vragen over de gestelde discriminatie voorgelegd aan het HvJ EU.

Het HvJ EU overweegt dat het eerst moet nagaan of in dit geval niet alleen de toepasselijke richtlijn 7/79 moet worden uitgelegd, maar ook het Handvest. Het merkt op dat de richtlijn een concretisering is van de toepasselijke Handvestrechten op het gebied van de sociale zekerheid. Daaruit volgt volgens het Hof dat de vragen niet moeten worden onderzocht in het licht van het Handvest, maar in het licht van de richtlijn. Wel kan bij de uitleg van de richtlijn rekening worden gehouden met de Handvestbepalingen van in het bijzonder art. 23 Hv over ongelijke behandeling op grond van geslacht.

Anders dan voor vrouwen volstaat voor mannen met een ouderdomspensioen de

hoedanigheid van het zijn van ouder niet om een pensioentoeslag te kunnen ontvangen. Daarbij is nog wel de vraag of mannen en vrouwen zich in een vergelijkbare situatie bevinden. Die vraag moet worden beantwoord in het licht van het voorwerp en doel van de toepasselijke nationale regeling. Deze regeling heeft tot doel om de genderkloof op het terrein van sociale zekerheid te verkleinen. Zij doet dit door te voorzien in een compensatie voor het financiële nadeel dat moeders tijdens hun beroepsloopbaan lijden doordat zij bij de opvoeding van hun kinderen de belangrijkste rol spelen. Dit nadeel leidt volgens de nationale wetgever met name tot lagere bijdragen aan het socialezekerheidsstelsel en dus tot de toekenning van lagere socialezekerheidsvoorzieningen. Dit neemt volgens het HvJ EU niet weg dat er ook mannelijke werknemers zijn die de zorg voor de kinderen op zich hebben genomen en dat zij zich in een vergelijkbare situatie bevinden als vrouwen waarvoor dit geldt. De regeling levert dan ook een directe discriminatie op grond van geslacht op.

Voor zo'n directe discriminatie kan alleen een rechtvaardiging worden gegeven in de gevallen die in de richtlijn uitputtend zijn geregeld. Dat is in een situatie als de onderhavige niet het geval. Wel kan de vraag opkomen of art. 23, tweede alinea, Hv een rechtvaardiging kan opleveren. Volgens die bepaling belet het gelijkheidsbeginsel niet dat specifieke voordelen worden ingesteld ten gunste van het ondervertegenwoordigde geslacht. Ook art. 157 lid 4 VWEU belet dergelijke maatregelen niet. Het Hof heeft al eerder geoordeeld dat een regeling als de onderhavige daarvoor niet passend is. Daarmee wordt namelijk alleen een pensioentoeslag toegekend op het moment waarop iemand pensioengerechtigd wordt. De problemen waarmee vrouwen tijdens hun beroepsloopbaan worden geconfronteerd worden hiermee niet opgelost en de regeling kan dan ook niet leiden tot volledige gelijkheid van mannen en vrouwen in hun beroepsleven. Er is dan ook geen rechtvaardiging mogelijk voor de nationale regeling in het licht van art. 23 Hv.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 15-05-2025

ECLI: ECLI:EU:C:2025:358

Zaaknummer: C-623/23 en C-626/23

Wetsartikelen: VWEU art. 157 lid 4, Hv art. 20, Hv art. 21, Hv art. 23, Hv art. 34 lid 1, Rl 79/7/EEG art. 4 lid 1, Rl 79/7/EEG art. 4 lid 2 en Rl 79/7/EEG art. 7 lid 1

RECHTSPRAAK

Baralo, HvJ EU 8 mei 2025, zaak C-530/23

Kwetsbare personen, zoals mensen met psychiatrische stoornissen, moeten volgens richtlijn 2016/1919 zonder onnodig uitstel en vóór het politieverhoor toegang krijgen tot een advocaat. Deze richtlijn, richtlijn 2013/48 en art. 47 Hv verzetten zich tegen nationale maatregelen die het benutten van effectieve rechtsmiddelen tegen het ontzeggen van die rechtsbijstand belemmeren. Het zonder bijstand door een advocaat verkregen bewijs hoeft niet per definitie niet-ontvankelijk te worden verklaard, maar voorwaarde daarvoor is wel dat alle eisen van art. 47 en 48 Hv zijn nageleefd. Ook moet de nationale rechter aan de nalatigheid gevolgen kunnen verbinden voor de bewijskracht van een verhoor.

In 2022 is K.P. – een verwarde man die onder psychiatrische behandeling stond – aangehouden en vervolgd op verdenking van gebruik van en handel in verdovende middelen. Hij werd geïnformeerd over zijn recht om zich te laten bijstaan door een advocaat van eigen keuze of om ambtshalve een advocaat toegewezen te krijgen als hij daarvoor zelf onvoldoende financiële middelen zou hebben. K.P. heeft geen afstand gedaan van het recht op bijstand door een advocaat, maar hij heeft ook niet verzocht om contact op te nemen met een advocaat. Er is geen onderzoek verricht naar de vraag of hij op het moment van aanhouding onder invloed van verdovende middelen was. Later bleek uit onderzoek dat dat wel het geval was. Hij is vervolgens verhoord zonder aanwezigheid van een advocaat en zonder dat van het verhoor een opname werd gemaakt. Volgens de psychiater van K.P. was hij niet goed in staat om deel te nemen aan de procedure. De rechter heeft daarop de zaak teruggestuurd naar het openbaar ministerie om K.P. opnieuw te laten ondervragen in aanwezigheid van een advocaat; ook moest een deskundigenrapport bij een psychiater worden opgevraagd. Deze beslissing is na hoger beroep van het openbaar ministerie echter vernietigd en de zaak is daarop terugverwezen. De rechtbank die er nu over moet beslissen heeft vijftien prejudiciële vragen aan het HvJ EU voorgelegd over de grondrechten van verdachten die zich in een kwetsbare

positie bevinden.

Het HvJ EU oordeelt allereerst dat uit richtlijn 2016/1919 voortvloeit dat een kwetsbare persoon, zoals een persoon met psychische stoornissen, zonder onnodig uitstel en uiterlijk vóór het politieverhoor of het verrichten van de onderzoekshandelingen, toegang moet hebben tot een advocaat in het kader van rechtsbijstand.

Het Hof benadrukt verder dat het verlenen van rechtsbijstand onderdeel vormt van het recht op een doeltreffende voorziening in rechte (art. 47 Hv). De richtlijnen 2016/1919 en 2013/48 zijn bedoeld om dit recht zo goed mogelijk te verwezenlijken. Zij verzetten zich dan ook tegen nationale maatregelen die het benutten van effectieve rechtsmiddelen belemmeren als het recht op rechtsbijstand wordt belemmerd. Het Unierecht verplicht de lidstaten tegelijkertijd niet om te voorzien in de mogelijkheid voor een rechter om belastende bewijzen die zijn ontleend aan verklaringen die een kwetsbare persoon heeft afgelegd tijdens politieverhoor, niet-ontvankelijk te verklaren omdat de rechten van deze richtlijnen niet zijn nageleefd. Daarvoor is wel een voorwaarde dat de rechter in het kader van het strafproces kan toetsen of die rechten, gelezen in het licht van art. 47 en 48 Hv, zijn nageleefd. Ook moet de nationale rechter alle gevolgen kunnen trekken die uit die niet-eerbiediging voortvloeien, in het bijzonder wat betreft de bewijskracht van de in die omstandigheden verkregen bewijzen. Tot slot is de bevoegde nationale autoriteit verplicht om verdachten of beklaagden in kennis te stellen van de beweegredenen van een weigering om een advocaat toe te kennen. Daardoor worden verdachten in staat gesteld om hun rechten optimaal te laten gelden en kunnen ze met volledige kennis van zaken beslissen over het nut van het instellen van een beroep.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 08-05-2025

ECLI: ECLI:EU:C:2025:322

Zaaknummer: C-530/23

Wetsartikelen: Hv art. 47, Rl 2016/1919 en Rl 2013/48

RECHTSPRAAK

L.F. e.a. t. Italië, EHRM 6 mei 2025, nr. 52854/18

Sinds 1960 is een ijzergieterij in bedrijf bij Salerno. In 2006 werd vanwege de noodzaak tot stedelijke ontwikkeling en de gezondheidsrisico's voor omwonenden besloten de ijzergieterij te verplaatsen, maar dat is tot dusver niet gebeurd. Wel is het aantal woonwijken uitgebreid. De inwoners worden blootgesteld aan onrechtmatige en gevaarlijke uitstoot van zware metalen. Het EHRM oordeelt dat de staat te weinig heeft gedaan om de gezondheid en het privéleven van de inwoners te beschermen door de fabriek te verplaatsen of in ieder geval strikte maatregelen te treffen tegen de vervuiling. Door deze nalatigheid is art. 8 EVRM geschonden.

Onderneming Pisano exploiteert sinds 1960 een ijzergieterij in de buurt van Salerno. In 2006 werd een nieuw bestemmingsplan vastgesteld waarin werd verklaard dat de gieterij volstrekt onverenigbaar was met de stedelijke ontwikkeling in het omliggende gebied. Het gebied kreeg daarom een nieuwe bestemming en zou moeten worden omgevormd tot woongebied. Een voorwaarde daarvoor was dat de gieterij zou worden verplaatst. In 2024 was de gieterij echter nog steeds operationeel, ook al is het omliggende gebied inmiddels inderdaad omgevormd tot woongebied.

Klagers wonen allemaal op minder dan zes kilometer afstand van de gieterij. Zij procederen al lang over de gezondheidsschade, hinder en overlast die de gieterij veroorzaakt. Er zijn verschillende rapporten waaruit blijkt dat bewoners onder meer worden blootgesteld aan een gevaarlijke uitstoot van zware metalen. De fabriek heeft steeds nieuwe productievergunningen gekregen, al zijn daarbij ook nadere eisen gesteld aan de uitstoot en zijn verplichtingen opgelegd om maatregelen te treffen om gezondheidsschade te voorkomen. Pisano heeft verschillende moderniseringsplannen gemaakt, waarvan de autoriteiten hebben erkend dat ze niet toereikend zijn om ervoor te zorgen dat een fabriek als de onderhavige kan bestaan in een woonomgeving. Ondanks procedures hierover, heeft dit vooralsnog niet geleid tot significante verbetering of voornemens om de fabriek alsnog te verplaatsen.

Voor het EHRM hebben klagers gesteld dat de staat tekort is geschoten in zijn positieve verplichtingen om art. 2 en 8 EVRM te beschermen door stedelijke ontwikkeling toe te staan dat in de nabije omgeving van de gieterij en door onvoldoende maatregelen te treffen om de gevolgen van de verontreiniging door de gieterij te verzachten. Het Hof besluit om de zaak alleen in het licht van art. 8 EVRM te onderzoeken. Het merkt op dat klagers geen hard medisch bewijs hebben overgelegd waaruit blijkt dat de gieterij tot concrete gezondheidsschade heeft geleid. Wel zijn er verschillende rapporten waaruit blijkt dat emissies van de gieterij de plaatselijke bevolking hard raakt en dat de gieterij bovendien op een aantal punten onrechtmatig handelt en onvoldoende monitoringsinstrumenten heeft om de gevolgen in kaart te brengen. Ook zijn er rapporten waaruit blijkt van zeer hoge waarden voor zware metalen en andere gevaarlijke stoffen. De gegevens die daaruit blijken acht het Hof toereikend om te kunnen aannemen dat de gieterij leidt tot risico's die raken aan het privéleven van klagers. Het gaat om zeer giftige stoffen en de overlijdensrisico's zijn in het betroffen gebied aanmerkelijk verhoogd. Het Hof acht verder relevant dat klagers weliswaar zelf in het gebied zijn komen wonen, maar dat zij daarbij konden afgaan op het sinds 2006 bestaande voornemen om de gieterij te verplaatsen en op de rechtmatigheid van de bestemming van het gebied tot woongebied. Dit alles maakt dat art. 8 EVRM in deze zaak van toepassing is.

Ten aanzien van de positieve verplichtingen overweegt het Hof dat het aan de staat is om aan te tonen dat deze een rechtvaardiging geeft voor een situatie waarbij een specifieke groep mensen een bijzonder zware last te dragen krijgt ten behoeve van de samenleving als geheel. Voor het Hof staat vast dat Pisano al vele jaren tekortschiet in het naleven van regels rondom vervuiling en uitstoot en daarvoor ook verschillende keren strafrechtelijk en bestuursrechtelijk is veroordeeld. Toch heeft de staat stedelijke ontwikkeling in de nabijheid van de gieterij toegestaan, zonder daarbij waarborgen te treffen om het privéleven van de omwonenden te beschermen en zonder te besluiten tot het intrekken of weigeren van exploitatievergunningen voor de gieterij. De belangen van en risico's voor de inwoners zijn bij het nemen van de vergunningsmaatregelen onvoldoende meegewogen. Dit alles maakt dat de staat zijn positieve verplichtingen om de rechten van klagers te beschermen onvoldoende is nagekomen, in strijd met art. 8 EVRM.

Klagers hebben het Hof verzocht om onder art. 46 EVRM maatregelen te suggereren om de met het EVRM strijdige situatie op te heffen. Het Hof ziet geen aanleiding om gedetailleerde voorstellen te doen op dit punt. Het is aan de staat om de meest passende middelen te kiezen om klagers zoveel als mogelijk herstel te bieden. Daarbij merkt het Hof op dat het zowel mogelijk is om de uitstoot van de gieterij vergaand aan te pakken, als om de gieterij als geheel te verplaatsen, zoals aanvankelijk in 2006 al was besloten. Het wijst er daarbij op dat de

laatste optie blijkens stukken uit 2022 nog steeds op tafel ligt en dat de staat alle dwingende middelen kan aanwenden die het nationale recht beschikbaar stelt om tot afspraken met Pisano hierover te komen.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 06-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD005285418

Zaaknummer: 52854/18

Wetsartikelen: EVRM art. 8 en EVRM art. 46

RECHTSPRAAK

Jewish Community of Thessaloniki t. Griekenland, EHRM 6 mei 2025, nr. 13959/20

Na een grote brand in 1917 kreeg de joodse gemeenschap van Thessaloniki in 1934 de gelegenheid om grond te verwerven om joodse ingezetenen te kunnen huisvesten. Een groot stuk grond was in eigendom van een joodse Italiaan. Hij zou voor de onteigening een vergoeding krijgen, maar hij werd tijdens de oorlog geëxecuteerd en de grond werd als ‘vijandig eigendom’ aangemerkt. Na lange procedures heeft de staat de grond verworven. Het EHRM oordeelt dat deze eigendomsverkrijging in strijd is met art. 1 EP EVRM, nu, gelet op het geldende recht, de joodse gemeenschap het eigendom nooit is kwijtgeraakt.

In 1917 woedde er in Thessaloniki een grote brand, waardoor een wijk waar traditiegetrouw veel leden van de joodse gemeenschap woonden, volledig werd verwoest. Daarop werd een gedeelte van het centrum van de stad onteigend om op die manier ruimte te maken voor het herhuisvesten van joden waarvan het eigendom was verwoest. Daarvoor werd aan de oorspronkelijke eigenaren een schadevergoeding toegekend, die zou moeten worden uitbetaald door de joodse gemeenschap. Een van de eigenaren was I.S.M., een joodse Italiaan, die een stuk grond van 7400 m² in eigendom had. Hij kreeg wel een initiële vergoeding, maar bij de invasie in Griekenland door Italië in 1940 besloot de Griekse regering om eigendommen van Italiaanse staatsburgers als ‘vijandig eigendom’ aan te merken. I.S.M. werd in 1943 door de Nazi’s geëxecuteerd. In 1947 besloot de staat om de ‘vijandige eigendommen’ over te nemen en werden er commissarissen aangesteld om voor het beheer ervan zorg te dragen.

De nabestaanden van I.S.M. verzochten in 1952 om alsnog de eerder toegezegde compensatie voor het eerder onteigende stuk grond uit te keren. De joodse gemeenschap deed dat uiteindelijk in 1967. Deze gemeenschap heeft vervolgens tot 1970 volledige eigendomsrechten uitgeoefend over de grond, maar vanaf dat moment begon de staat te procederen over het

eigendom. Uiteindelijk werd in 2019 geoordeeld dat de joodse gemeenschap weliswaar in 1934 eigenaar van de grond was geworden en de eigendomstitel had overgenomen van I.S.M, maar dat door de inbeslagname van ‘vijandig eigendom’ in 1947 echter de titel is overgegaan op de staat. Weliswaar had de joodse gemeenschap destijds bezwaar kunnen maken tegen deze inbeslagname, maar daarvoor stond een termijn van drie maanden die de gemeenschap niet in acht heeft genomen.

Voor het EHRM heeft de joodse gemeenschap van Thessaloniki gesteld dat zijn eigendomsrechten (art. 1 EP EVRM) zijn geschonden door de gang van zaken in 1947 en dat zij vervolgens geen eerlijk proces hebben gehad (art. 6 EVRM). Het Hof overweegt dat de joodse gemeenschap pas in 2019, door de laatste uitspraak van het Cassatiehof, zijn eigendomstitel definitief is kwijtgeraakt. De kwestie valt daarmee binnen de temporele rechtsmacht van het Hof.

Het Hof merkt op dat het Cassatiehof heeft aangenomen dat de staat eigenaar is geworden van de grond omdat die als ‘vijandig eigendom’ was aangemerkt. Al in 1934 was het eigendom echter overgegaan van I.S.M. op de joodse gemeenschap. Een van de voorwaarden om het stuk grond als vijandig eigendom te kwalificeren, namelijk dat het in eigendom moest zijn van de Italiaanse staat of een Italiaanse staatsburger, was in 1947 dan ook niet vervuld. Het Cassatiehof heeft ook dat al eerder vastgesteld. Dat betekent dat sprake is van tegenstrijdige rechtspraak, zonder dat daarvoor een verklaring is gegeven. Daardoor ontbreekt een toereikende juridische basis voor de inbreuk op art. 1 EP EVRM. Het Hof ziet ook niet in hoe de joodse gemeenschap in 1947 had kunnen weten hoe het stuk grond – toen al in zijn eigendom – zou worden beschouwd als vijandig eigendom. Daarmee was niet voorzienbaar dat van een termijn voor het aanvechten daarvan gebruik moest worden gemaakt. Tot slot acht het Hof het inconsistent dat de staat pas na 1975 is gaan claimen dat hij eigenaar was van het stuk grond. Dit is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur, die vergen dat overheden binnen redelijke termijn handelen en dat op een passende en consistente manier doen. Dit levert een schending op van art. 1 EP EVRM. Door die slotsom acht het Hof het niet meer nodig om ook de klacht over art. 6 EVRM nog te behandelen.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 06-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD001395920

Zaaknummer: 13959/20

Wetsartikelen: EVRM art. 1 EP

RECHTSPRAAK

Versaci t. Italië, EHRM 15 mei 2025, nr. 3795/22

Op verzoek van een Australische onderneming heeft Versaci een bedrijfje opgezet dat weddenschappen organiseert. Hij krijgt echter geen kansspelvergunning, onder meer omdat zijn broer is betrokken bij drugshandel en Versaci zelf omgaat met mensen met een zwaar strafblad. Daardoor is niet aantoonbaar dat hij aan de eis van ‘goed gedrag’ voldoet. Het EHRM acht deze eis op zichzelf redelijk; deze is door beleidsregels ook zo ingevuld dat aan de voorzienbaarheidseis is voldaan. De aangevoerde gronden voor weigering zijn relevant en toereikend. Bovendien is het besluit zorgvuldig rechterlijk getoetst. Art. 8 EVRM is door de afwijzing dan ook niet geschonden.

Klager heeft in 2014 een bedrijfje opgezet dat weddenschappen organiseert in Italië uit naam van een Australische onderneming. Voor het organiseren van kansspelen ten behoeve van een buitenlandse onderneming is in Italië een vergunning nodig. Hierom verzocht klager in 2015 en de Australische onderneming verzocht tegelijkertijd om de (toen al bestaande) activiteiten van klager te legaliseren. In 2016 kreeg klager te horen dat zijn verzoek zou worden afgewezen omdat hij niet voldeed aan de eisen van goed gedrag. Zijn broer was betrokken geweest bij drugshandel en klager zelf had veel contacten met mensen met stevige strafbladen. Er was dan ook een risico van criminele infiltratie of van witwassen door de kansspelactiviteiten door klager. Klager verzette zich tegen dit oordeel, omdat dat primair was gebaseerd op het gedrag van anderen en niet op dat van hemzelf. Ook ontnam het hem en zijn gezin hun belangrijkste bron van inkomsten. Klagers beroep werd afgewezen. Dit oordeel werd definitief in 2021.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat de afwijzing van de vergunning op de genoemde gronden in strijd is met het recht op respect voor het privéleven (art. 8 EVRM). Het Hof overweegt dat de eis van ‘goed gedrag’ de bevoegde autoriteiten veel beoordelingsvrijheid geeft. Wel zijn een interne beleidsregel en vervolgens een praktijkrichtsnoer aangenomen om de betekenis van het begrip te verduidelijken. Deze hebben een zodanige verduidelijking opgeleverd dat het Hof bereid is om aan te nemen dat voldaan is aan het

voorzienbaarheidsvereiste van art. 8 EVRM.

In een situatie waarin zoveel beoordelingsvrijheid bestaat moet daarnaast worden voorzien in een uitgebreide rechterlijke toetsing om bescherming te bieden tegen willekeurig optreden door de bevoegde bestuursorganen. In dit geval is een dergelijke bescherming inderdaad geboden en hebben alle rechters zich zorgvuldig gebogen over de redelijkheid van de genomen beslissing. Ook in dit opzicht is aan het legaliteitsvereiste van art. 8 EVRM voldaan.

Het Hof acht het niet onredelijk dat de uitoefening van bepaalde gevoelige beroepen wordt voorbehouden aan mensen van goed gedrag. Wel moet er dan een goede risicoanalyse worden uitgevoerd waarbij rekening wordt gehouden met de aard van de functie, de persoonlijke situatie van de betrokkene, de context van de zaak en de omvang van de mogelijke gevolgen als de risico's niet worden bestreden. Bovendien moeten deze verschillende aspecten toetsbaar zijn door een onafhankelijke rechterlijke instantie.

In het onderhavige geval was het te bestrijden risico dat van witwassen en het begaan van andere misdrijven. Het Hof overweegt dat een vrij korte motivering is gegeven in deze zaak die vooral was gebaseerd op klagers contacten met anderen. Tegelijkertijd was de motivering wel toegesneden op klagers persoonlijkheid, zijn sociale en familiale omgeving en de specifieke risico's in de omgeving waar zijn kansspelactiviteiten zouden worden uitgeoefend. Het Hof overweegt dat de nationale autoriteiten ook beter dan het Hof in staat zijn om dit soort inschattingen te maken. Ondanks de wat korte motivering is het Hof dan ook bereid om aan te nemen dat de beoordeling van de risico's op een redelijke en toereikende waardering van de feiten was gebaseerd. De rechterlijke beoordeling hiervan is bovendien voldoende grondig geweest, zodat het Hof (met 5 stemmen tegen 2) oordeelt dat er geen schending is van art. 8 EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 15-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0515JUD000379522

Zaaknummer: 3795/22

Wetsartikelen: EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Seksimp Group Srl t. Moldavië, EHRM 15 mei 2025, nr. 30085/13

De Seksimp Groep heeft in 2010 varkensstallen aan bedrijf T. verpacht. T. heeft tegen Seksimp geprocedeerd omdat Seksimp haar verplichtingen onder de pachtovereenkomst niet was nagekomen en heeft een hoge schadevergoeding gekregen. Daarvoor zijn uiteindelijk de bezittingen van Seksimp geveild. Seksimp was echter niet op de hoogte van de procedure en hoorde er pas na de veiling van. Vervolgens heeft in overeenstemming met art. 6 EVRM wel een herbeoordeling plaatsgevonden. Het ontbreken van een motivering voor de hoge schadevergoeding en de belemmering van de verweermogelijkheden van Seksimp levert echter een schending op van art. 6 en 1 EP EVRM.

De klagende onderneming had in 2010 als hoofdactiviteit het verpachten van varkensstallen en stukken grond. In dit jaar verpachtte de onderneming stallen en grond aan zowel bedrijf T. als aan bedrijf L. Bedrijf T. liet de pachtovereenkomst registreren in het kadaster en probeerde de pachtsom te betalen, maar de bank kon het geld niet overmaken omdat de (door de klagende onderneming) opgegeven bankrekening niet tot de onderneming behoorde. De onderneming reageerde vervolgens ook niet op brieven en sommaties tot overdracht van de stallen en de grond. In 2011 verzocht bedrijf T. de rechter om de pachtovereenkomst te vernietigen omdat de voorwaarden ervan niet werden nagekomen. Ook verzocht bedrijf T. om een schadevergoeding. In deze procedure reageerde de klagende onderneming niet, waarop bedrijf T. in het gelijk werd gesteld en een schadevergoeding werd toegekend. Deze uitspraak werd definitief. Vlak na de procedure, en in afwezigheid van de klagende onderneming, werden haar eigendommen (bestaande uit 22 ha land en tien gebouwen en stallen) geveild voor een totaalbedrag van zo'n 54 duizend euro. Pas daarna raakte de klagende onderneming op de hoogte van de lopende civiele procedure. Op haar verzoek werd toch nog een keer gekeken naar het oordeel in de zaak en vooral naar de hoogte van de opgelegde schadevergoeding, maar de rechter oordeelde dat deze niet disproportioneel hoog was

geweest.

Bij het EHRM heeft de klagende onderneming allereerst gesteld dat haar art. 6 lid 1 EVRM-rechten zijn doorkruist doordat zij niet betrokken was in de op haar betrekking hebbende procedure. Het Hof overweegt dat de tenlastelegging op zichzelf wel is genotificeerd, maar als onbestelbaar retour is gekomen. Daarnaast heeft de onderneming uiteindelijk wel de mogelijkheid gekregen om verweer te voeren in een nieuwe procedure. Dit maakt dat art. 6 lid 1 EVRM in dit opzicht niet is geschonden. Wel is gebleken dat de rechters de hoogte en proportionaliteit van de schadevergoeding nauwelijks hebben onderzocht en ook niet zichtbaar rekening hebben gehouden met de belangen van klaagster. De uit art. 6 lid 1 EVRM voortvloeiende motiveringsplicht is dan ook wel geschonden.

De klagende onderneming heeft verder gesteld dat haar eigendomsrecht is geschonden. Het Hof stelt vast dat de schadevergoeding ongeveer twintig keer de waarde bedroeg van het met T. gesloten contract. Ook hier acht het relevant dat de nationale rechter de proportionaliteit van deze vergoeding niet nader heeft beoordeeld. De schade van T. bleek echter niet zozeer het gevolg te zijn van het nalaten van de klagende onderneming, maar van risicovolle contracten en investeringen die T. met derden was aangegaan. De onderneming raakte zelfs pas op de hoogte van de definitieve rechterlijke uitspraak toen haar bezittingen al waren geveild. Dit betekent dat haar eigendomsrecht disproportioneel is geraakt, in strijd met art. 1 EP EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 15-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0515JUD003008513

Zaaknummer: 30085/13

Wetsartikelen: EVRM art. 6 lid 1 en EVRM art. 1 EP

RECHTSPRAAK

Radelić t. Kroatië, EHRM 13 mei 2025, nr. 12432/22

Radelić – enig aandeelhouder en directeur van een BV die in 2011 failliet is verklaard – is vervolgens veroordeeld wegens zakelijke fraude en vervalsing ten behoeve van de BV. Daarbij is een geldbedrag in beslag genomen dat Radelić ten behoeve van de BV uit de misdrijven zou hebben verworven. Het EHRM oordeelt dat de betreffende bepaling uit het Kroatische ondernemingsrecht niet eerder was toegepast. De Kroatische wetgeving gaat er verder vanuit dat beslag alleen mogelijk is op persoonlijk voordeel voor individuen. Daardoor was de inbeslagname niet voorzienbaar, in strijd met het door art. 1 EP EVRM beschermde eigendomsrecht.

Klager was enig aandeelhouder en directeur van een BV waartegen in 2010 een faillissementsprocedure werd geopend. In 2011 hield de onderneming op te bestaan. Klager zelf werd vervolgd wegens zakelijke fraude en vervalsing ten behoeve van de BV. In eerste aanleg werd klager vrijgesproken, maar in hoger beroep werd hij tot een jaar voorwaardelijke gevangenisstraf veroordeeld. Ook werd een bedrag van ruim 113.000 euro virtueel in beslag genomen omdat het daarbij zou gaan om gelden die klager verdiend zou hebben met de begane strafbare feiten. Als klager dit bedrag niet binnen zes maanden zou betalen aan de staat, zou de voorwaardelijke straf worden omgezet in een daadwerkelijke gevangenisstraf. Klager is vervolgens niet in staat gebleken het benodigde bedrag bij elkaar te brengen.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat de beslaglegging op de met de criminele feiten verworven middelen in strijd is gekomen met het door art. 1 EP EVRM beschermde eigendomsrecht. In dit geval staat vast dat de middelen zijn verworven voor de BV waarvan klager enig aandeelhouder en directeur was, en niet voor klagers eigen privégebruik. Gebleken is niet dat klager zelf van de opbrengsten heeft geprofiteerd. Als de BV niet intussen failliet was gegaan, zou het bedrag ook zijn gevorderd van de BV en niet van klager. In deze zaak heeft de rechter een wettelijke bepaling uit het ondernemingsrecht toegepast, waarvoor verder geen precedents bestonden. Het Hof sluit niet uit dat het inderdaad de eerste keer was dat deze

bepaling werd toegepast in een situatie als de onderhavige. Op zichzelf staat het beginsel van wettelijke voorzienbaarheid daar ook niet aan in de weg. De inbeslagname van financiële opbrengsten van een misdrijf is naar Kroatisch recht echter duidelijk beperkt tot de situatie van individuen die er direct of indirect financieel hebben geprofiteerd. Het gaat daarbij om regelgeving die eerder verwantschap heeft met die over ongerechtvaardigde verrijking dan over civielrechtelijke aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad. De regeltoepassing was volgens het Hof dan ook onvoorzienbaar en daarmee in strijd met art. 1 EP EVRM (4 stemmen tegen 3).

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 13-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0513JUD001243222

Zaaknummer: 12432/22

Wetsartikelen: EVRM art. 1 EP

RECHTSPRAAK

Spitera t. Malta, EHRM 13 mei 2025, nr. 37055/22

Spitera is strafrechtelijk vervolgd, maar doordat hij in het Verenigd Koninkrijk verbleef was hij niet aanwezig tijdens zittingen. Daarom is een nationaal arrestatiebevel opgelegd, gevolgd door een Europees Arrestatiebevel (EAB). Na uitlevering is hem een aantal beperkende maatregelen opgelegd; zo mocht hij Malta niet verlaten. Het EHRM overweegt dat het EAB op procedureel correcte wijze is opgelegd. Dat hierover zonder motivering geen prejudiciële vragen zijn gesteld, is niet in strijd met art. 6 lid 1 EVRM. De vrijheidsbeperkende maatregelen golden langdurig, maar dat levert in dit geval geen schending van art. 2 P4 EVRM op.

In 2008 is klager strafrechtelijk vervolgd wegens fraude en vervalsing van officiële documenten. Klager was tijdens verschillende zittingen afwezig, wat voor de rechtbank reden was om een Europees Arrestatiebevel (EAB) tegen klager uit te vaardigen. In 2017 werd klager overgeleverd vanuit het Verenigd Koninkrijk naar Malta, waar hij in voorlopige hechtenis is genomen. Later werd hij op borgtocht vrijgelaten, onder meer op voorwaarde dat hij Malta niet zou verlaten en hij 's nachts in zijn woning zou verblijven.

Voor het EHRM heeft klager allereerst gesteld dat zijn voorlopige hechtenis in strijd is met art. 5 EVRM. In het onderhavige geval was er op zichzelf een voldoende grond onder art. 5 lid 1 (c) EVRM voor de voorlopige hechtenis. De juridische discussie spitst zich toe op de vraag of het onderliggende arrestatiebevel rechtsgeldig was. In het onderhavige geval hebben de nationale autoriteiten op goede gronden een arrestatiebevel uitgevaardigd. Het EU-Kaderbesluit over de EAB's uitleggend concludeert het Hof ook dat het juiste formulier voor zo'n EAB was ingevuld en dat het formulier bovendien was ondertekend door een vertegenwoordiger van de bevoegde rechterlijke instantie. Dit betekent dat er geen reden is om aan te nemen dat de aanhouding en het EAB in strijd waren met art. 5 lid 1 (c) EVRM.

In de tweede plaats heeft klager gesteld dat art. 2 P4 EVRM is geschonden door de verplichting

om in Malta te verblijven. Op zichzelf beschermt deze bepaling inderdaad het recht om vrijelijk het land te kunnen verlaten, maar dit recht kan onder voorwaarden wel worden beperkt. In het onderhavige geval dienden de beperkingen het recht op beschikbaarheid van klager voor de tegen hem gevoerde strafrechtelijke procedure. Dit dient op zijn beurt het belang van de openbare orde. Of de maatregel proportioneel is, hangt mede af van de duur daarvan. Hoe langer de maatregel voortduurt, hoe minder sterk het argument wordt dat iemand beschikbaar blijft voor de procedure, zeker als de betrokkene er geen blijk van heeft gegeven vluchtgevaarlijk te zijn. In het onderhavige geval heeft de voorwaarde gegolden voor een periode van ruim zeven jaar, waarbij individuele verzoeken om te reizen zijn afgewezen met een beroep op klagers onbetrouwbare karakter en zijn eerdere ontwijking van de rechtsgang. Het Hof erkent dat de autoriteiten in dit geval redenen hadden om te vrezen voor vluchtgevaar. Klager heeft in recente jaren geen nieuwe verzoeken gedaan om naar het buitenland te reizen. De lange duur heeft onder meer verband met klagers eigen gebrekkige medewerking aan de procedure, die bovendien redelijk complex is. Dit alles betekent dat het Hof de duur van de vrijheidsbeperkende maatregel niet in strijd acht met art. 2 P4 EVRM.

Klager heeft ten slotte onder art. 6 lid 1 EVRM geklaagd over het feit dat het Maltese Constitutionele Hof in zijn zaak geen prejudiciële vragen heeft willen stellen aan het HvJ EU. Het EHRM roept in herinnering dat zo'n weigering normaal gesproken moet worden gemotiveerd, maar dat met een korte redengeving kan worden volstaan als het verzoek geen fundamentele rechtsvragen betreft of geen enkele kans op succes heeft. Het Hof merkt op dat in dit geval het nationale Constitutionele Hof in overeenstemming met eerdere rechtspraak van het HvJ EU heeft geoordeeld dat een EAB vooraf moet worden gegaan door een nationaal arrestatiebevel. Dit was ook het standpunt dat klager zelf in de procedure heeft ingenomen. Weliswaar was het beter geweest als het Constitutionele Hof zijn weigering om een prejudiciële vraag hierover te stellen had gemotiveerd, maar uit de omstandigheden van het geval moeten de redenen hiervoor toch voldoende duidelijk zijn geweest voor klager. Art. 6 lid 1 EVRM is dan ook niet geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 13-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0513JUD003705522

Zaaknummer: 37055/22

Wetsartikelen: EVRM art. 5 lid 1, EVRM art. 6 lid 1 en EVRM art. 2 P4

RECHTSPRAAK

Sadomski t. Polen, EHRM 13 mei 2025, nr. 56297/21

Sadomski was rechter in het hof van beroep van Warschau. Hij zou in aanmerking komen voor een benoeming in de Hoge Raad, maar hij werd niet voorgedragen door de nieuw samengestelde Hoge Raad voor Justitie (NCJ). Hij procedeerde hierover en het bestuursrechtelijke hooggerechtshof stelde hem in het gelijk, maar de president van Polen benoemde uiteindelijk toch de door de NCJ voorgedragen kandidaten. Het EHRM oordeelt dat daarmee de uitspraak van het bestuursrechtelijke hooggerechtshof niet effectief ten uitvoer is gelegd, waardoor Sadomski's art. 6 EVRM-rechten zijn gechonden.

Klager was sinds 2013 werkzaam bij het Hof van Beroep van Warschau. In 2018 kwam hij in aanmerking voor een benoeming in de Hoge Raad, maar de toen net op onrechtmatige wijze ingerichte Hoge Raad van Justitie (NCJ) besloot hem niet voor te dragen. Klager heeft daarover tegen de NCJ geprocedeerd omdat het voordrachtsbesluit op onregelmatige wijze was gedaan, maar zijn beroep werd niet doorgeleid naar het bestuursrechtelijke hooggerechtshof. Daarop heeft klager rechtstreeks bij deze hoogste bestuursrechter geprocedeerd. Deze besloot de voordracht van de zeven kandidaten voor de Hoge Raad te schorsen, net als het besluit om klager niet voor te dragen. Uiteindelijk heeft het bestuursrechtelijke hooggerechtshof klager ook in het gelijk gesteld. Toch benoemde de president vervolgens de zeven wel door de NCJ voorgedragen kandidaten. Hierover is vervolgens uitgebreid geprocedeerd, waarbij ook het Hof van Justitie van de EU en het Poolse constitutionele hof verschillende uitspraken hebben gedaan, maar dat heeft vooralsnog niet geleid tot benoeming van klager.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat de weigering van zijn benoeming in strijd is met art. 6 lid 1 EVRM. Het Hof merkt op dat het gaat om één zaak binnen een langere reeks, waarover ook het EHRM zelf zich al verschillende keren heeft uitgesproken. Het overweegt in lijn met deze rechtspraak allereerst dat art. 6 EVRM van toepassing is op de benoemingsprocedure. Het gaat namelijk om een geschil over een recht dat op zichzelf is erkend in Pools recht, zoals

bevestigd is door het Poolse bestuursrechtelijke hooggerechtshof. Bovendien gaat het niet om een recht dat naar nationaal recht is uitgezonderd van de mogelijkheid van rechterlijke toetsing. Het Hof benadrukt opnieuw dat een dergelijk geschil moet worden beoordeeld door een rechterlijke instantie met ‘full jurisdiction’. Dat betekent ook dat z’n rechter bindende uitspraken moet kunnen doen die effectief ten uitvoer worden gelegd. Is van zo’n effectieve tenuitvoerlegging geen sprake, dan raken de art. 6-rechten hun betekenis volledig kwijt.

In het onderhavige geval zijn klagers procedurele rechten in verschillende opzichten beperkt, onder meer door het niet doorzenden van klagers klacht door de NCJ naar de rechter. Het Hof heeft ook al eerder geoordeeld dat de interventie door de president van de Poolse republiek in strijd is met het nationale recht. In het onderhavige geval heeft het bestuursrechtelijke hooggerechtshof geprobeerd de nodige rechtsbescherming te verlenen, maar doordat zijn uitspraken niet ten uitvoer zijn gelegd, heeft de staat gehandeld in strijd met art. 6 EVRM.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 13-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0513JUD005629721

Zaaknummer: 56297/21

Wetsartikelen: EVRM art. 6 lid 1

RECHTSPRAAK

Bayramov t. Azerbeidzjan, EHRM 6 mei 2025, nr. 54735/21

Een bekende advocaat is gefilmd nadat hij was aangehouden voor vermeend rijden onder invloed. De beelden zijn vervolgens via de media en YouTube verspreid. Volgens de advocaat hebben de agenten hem gefilmd, volgens de regering waren het omstanders. Het Hof acht die laatste lezing onwaarschijnlijk, omdat er ook beelden waren van onderzoek in een politieruimte. In ieder geval acht het het onderzoek naar de precieze toedracht rondom de verspreiding van de beelden ontoereikend. Daardoor is de staat tekortgeschoten in het naleven van zijn positieve verplichtingen onder art. 8 EVRM.

Klager, een bekende advocaat, was in 2018 bij een feestje, waar hij alcohol had gebruikt. Omdat hij niet meer achter het stuur kon zitten, maakte hij gebruik van de zogenaamde nuchtere-chauffeurservice, waarbij een professionele chauffeur kon worden ingehuurd om iemands auto naar huis te rijden. Volgens klager nam hij vlakbij zijn huis afscheid van de chauffeur en ging hij nog even naar een winkel vlakbij. Toen hij weer bij zijn auto was en deze de oprit wilde oprijden, kwam net een auto van de verkeerspolitie aanrijden. De agenten geloofden zijn verhaal niet en verzochten hem in de politiewagen mee te rijden naar het bureau. Tijdens de rit werd klager gefilmd, net als tijdens het onderzoek naar zijn mate van dronkenschap. De politieagenten deelden klager mee dat ze de bedoeling hadden om de beelden met de media te delen. Dat gebeurde twee dagen later via verschillende televisiekanalen en YouTube onder aankondigingen als 'bekende advocaat dronken aangehouden'. Klager werd vervolgd wegens rijden onder invloed, maar daarvoor is geen sanctie opgelegd omdat voldoende bewijs ontbrak. Klager zelf heeft geprocedeerd tegen de staat vanwege de verspreiding van de cameraopnamen, maar zonder succes.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat het filmen en de verspreiding van de opnamen in strijd zijn met art. 8 EVRM. De regering heeft aangevoerd dat niet de agenten de filmopnamen hadden gemaakt, maar dat journalisten en voorbijgangers daarvoor verantwoordelijk waren. Klager heeft consistent aangevoerd dat het de agenten waren die de opnamen hadden

gemaakt en dat ze ermee dreigden dat ze die zouden verspreiden. Het Hof acht het onterecht dat de nationale rechters deze stelling hebben afgewezen omdat klager hiervoor onvoldoende bewijs zou hebben geleverd. Zij hebben zelf onvoldoende onderzocht hoe de opnamen in de media terecht konden zijn gekomen en hebben daarvoor ook onvoldoende motivering aangedragen. Evenmin hebben zij verklaard hoe voorbijgangers opnamen hadden kunnen maken van het onderzoek door een arts naar de mate van dronkenschap in de daartoe bestemde ruimte. Dit betekent dat de autoriteiten in ieder geval niet aan hun positieve verplichting hebben voldaan om de privacy van mensen te beschermen, zodat art. 8 EVRM is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 06-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD004573521

Zaaknummer: 54735/21

Wetsartikelen: EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Demirci t. Hongarije, EHRM 6 mei 2025, nr. 48302/21

Een Turkse migrant heeft in 2000 een verblijfsvergunning in Hongarije gekregen. Toen hij in 2020 vanwege gewijzigde wetgeving een nieuwe vestigingsvergunning aanvraag, werd besloten dat hij wegens veiligheidsrisico's een ongewenste vreemdeling was en dat hij moest worden uitgezet met een terugkeerverbod. Hij kreeg geen toegang tot de informatie over de veiligheidsrisico's. Het EHRM overweegt dat zijn mogelijkheden om tegen de besluiten op te komen daardoor ernstig zijn beperkt. Dit levert een schending op van art. 1 P7 EVRM. Gebleken is niet dat hij nog bestaand gezinsleven had met zijn ex-echtgenote en dochter, zodat art. 8 EVRM niet van toepassing is.

Klager – van Turkse afkomst – is in 1990 in Hongarije gearriveerd; in 2000 kreeg hij een immigratievergunning en in 2010 kreeg hij een vaste verblijfsvergunning met een geldigheid van tien jaar. In 1994 trouwde hij met tweede klaagster; derde klaagster is hun in 1995 geboren dochter. In 2020 vroeg klager in verband met gewijzigde wetgeving een vestigingsvergunning aan. Die werd hem geweigerd omdat klager een risico voor de nationale veiligheid en de openbare orde zou zijn. Ook werd vermeld dat hij niet samenwoonde met een Hongaarse staatsburger. Om die reden zou hij moeten worden uitgezet met een terugkeerverbod voor vijf jaar. Klagers procedures hierover hadden voor hem geen effect en in 2021 werd besloten hem uit te zetten naar Turkije.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat hij is uitgezet zonder dat hem de volgens art. 1 P7 voorgeschreven procedure is gegund. In het bijzonder is hem onvoldoende informatie gegeven waaruit zou kunnen worden begrepen waarom hij een risico voor de nationale veiligheid vormde. In het onderhavige geval is de beschikbare informatie bewust geheimgehouden. Daardoor zijn klagers procedurele rechten ernstig belemmerd. De rechter zelf heeft de verantwoordelijke dienst CPO evenmin kunnen horen over de gronden voor de ongewenstverklaring, opnieuw vanwege de vertrouwelijkheid van de informatie. De nationale rechters hebben alleen geoordeeld dat klagers aanwezigheid in Hongarije gevaarlijk was,

zonder dit nader toe te lichten en zonder te verwijzen naar een feitelijke grondslag. Dit betekent dat klager zo weinig informatie heeft gekregen dat hij zijn rechten onder art. 1 P7 niet effectief heeft kunnen uitoefenen. Daarnaast is gebleken dat de procedure in zeer hoog tempo is verlopen. Ook dat heeft een negatief effect gehad op de uitoefening van klagers procedurele rechten. Art. 1 P7 is dan ook geschonden.

In de tweede plaats hebben klagers gesteld dat de uitzetting van tweede klager een schending oplevert van hun recht op respect voor het gezinsleven. In het onderhavige geval is gebleken dat eerste en tweede klagers uit elkaar zijn gegaan. Daardoor is geen sprake meer van 'gezinsleven' in de zin van art. 8 EVRM. Derde klaagster is 25 jaar oud en woont weliswaar nog thuis en heeft gezondheidsproblemen, maar de situatie is niet zodanig dat zij voortdurende zorg nodig heeft van (een van) haar ouders. Een en ander betekent dat art. 8 EVRM niet van toepassing is en dat de zaak dus niet-ontvankelijk is *ratione materiae*.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 06-05-2025

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2025:0506JUD004830221

Zaaknummer: 48302/21

Wetsartikelen: EVRM art. 8 en EVRM art. 1 P7